

Jasangarritasun Arriskuak Integratzeko Politika

Aurkibidea

1	Sarrera.....	3
2	Testuingurua	4
3	Iraunkortasun arriskuen eta erabaki prozesuen kudeaketa	6
3.1	Baztertzeko irizpideak	7
3.2	Balorazio-irizpideak	8
3.3	Gaikako inbertsioak.....	11
3.4	Gertakari kaltegarriak sartzea.....	12
3.5	Inplikazio politika.....	12
4	APLIKATUKO DEN ARAUDIA.....	12

1 SARRERA

2015eko abenduaren 9an, Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeei buruzko otsailaren 23ko **5/2012 Legearen Erregelamendua** onartzen duen urriaren 27ko 203/2015 DEKRETUA argitaratu zen. Horren **laugarren xedapen gehigarrian** bazkideei eman beharreko informazioaren aldaketa bat sartu zen, Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeen jardura jakin batzuk arautzen dituen maiatzaren 29ko 92/2007 Dekretuaren 4. artikulua araututakoa. i) puntua gehitu da, **Bazkideei informazioa eman behar zaiela** adierazten duena:

“i) BGAEak bere inbertsioetan gizarte, ingurumen, etika edo gobernu korporatiboko kontsiderazioak kontuan hartzen baditu. Hala egiten ez badu, ez egiteko arrazoen berri eman behar du. Esparru horretan politika bat duenean, politika hori deskribatuko du, labur-labur, eta bazterkeria, integrazio edo inplikazio estrategiak zehaztuko ditu. Halaber, zer aktibotan aplikatzen den eta, hala badagokio, sozialki arduratsua den inbertsio-politika horren aplikazioa egiaztatzeko modua aipatuko ditu.”

- Testuinguru horretan, **Baskepensiones, Banakako BGAEak** (aurrerantzean, BGAEak), 2016ko ekainean, bere planetako ondareen inbertsioei aplikatu beharreko ISA Politika onartu zuen, bai eta horien Inbertsio Printzipioen Aitorpenean sartzea ere.
- BGAEaren **inbertsioen kudeaketa Kutxabank Gestión SGIICen ordezkatura** zegoenez, BGAEk onartutako eta planen DPletan sartutako ISR arloko eskakizun berriak jakinarazi behar izan ditu.

Era berean, 2017ko maiatzean, Kutxabank Gestión SGIICk NBEren Inbertsio Sozialki Arduratsuaren Printzipioekin (UNPRI) bat egin zuen, eta inbertsio arduratsua eta erantzukizun korporatiboa bihurtu zituen funtsezko zutabe, eragile ekonomiko eta finantzarioek gizarte jasangarri bat lortzeko erantzukizun handiagoa dutela uste zutelako. Horretaz gain, uste zuten ingurumen-faktoreak, faktore sozialak eta gobernu onekoak¹ (“environmental, social, and governance criteria”, ESG ingelesezko sigletan) finantza-errentagarritasunaren bultzatzaile direla epe luzera.

¹ ASG gaztelaniazko siglen arabera.

- Dokumentu honek Jasangarritasun Arriskuak Integratzeko Politika definitzen du

(aurrerantzean, **Politika**), eta tresna bat da BGAEko edozein bazkidek edo onuradunek politika horri buruzko informazioa izan dezan BGAEaren plan guztien inbertsio-erabakiak hartzeko prozesuan.

- BGAEko Gobernu Batzordeak onartu du politika, eta iraunkortasun-arriskuen integrazioaren arloan aplikatzekoak diren filosofia eta gobernu-printzipioak jaso ditu, sortzen ari den arau-esparru berrian.

2 TESTUINGURUA

2015-2018 aldia funtsezkotzat jo daiteke eremu politikoan, sozialean eta ekonomikoan iraunkortasuna bultzatzeko, eta hiru gertaera horiek ekonomia eta gizarte jasangarriago baterako trantsizioaren bidea markatzen ari dira.

Lehenengoa, **Garapen Iraunkorrerako 2030 Agenda abiaraztearekin**. NBEren Batzar Nagusiak ekintza-plan hori onartu zuen planeta eta pertsonen oparotasuna hobetzeko helburuarekin, eta, aldi berean, bake unibertsala eta justiziarako sarbidea indartzen zituen. Agenda horrek 17 helburu planteatzen ditu (GJH edo Garapen Jasangarrirako Helburuak bezala ezagunak), 169 helburutan banakatuta. Helburu horiek honako hauek dira: pobrezia amaitzea, lurreko ekosistemak zaintzea, lan duina eta hazkunde ekonomikoa.

Bigarrena, Parisen egindako **hogeita batgarren Alderdien Konferentzia (COP 21)**, asmo handiko helburu bat ezartzen zuena: planetaren batez besteko tenperaturen igoera industriaurreko aroarekiko bi gradu zentigradutara mugatzea eta igoera gradu eta erdira mugatzeko ahaleginekin jarraitzea. 195 herrialdek sinatu zuten Parisko Akordioaren helburua lortzeko, ezinbesteko neurri batzuk ezarri ziren, hala nola berotegi-efektuko gasen isurketa globalek ahalik eta lasterren sabaia jotzeko beharra, zeregin horrek garapen bidean dauden herrialdeentzat denbora gehiago beharko zuela onartuta, edo neutraltasun klimatikoa bilatzea (emisioen eta harrapaketen arteko oreka) mendearen bigarren erdian.

Bi mugarriak hirugarrenaren hazia dira, **Europako Batzordearen Finantza Iraunkorren Plana**, 2018an aurkeztua eta Garapen Jasangarriko Helburuak eta Parisko Akordia lortzeko inspirazioa duena.

Finantza Iraunkorren Planak lehentasunezko hiru helburu ezartzen ditu:

1. Kapital pribatuaren fluxuak inbertsio jasangarrietara bideratzea.

2. Gardentasuna eta epe luzeko ikuspegia sustatzea.

3. Jasangarritasuna arriskuaren kudeaketan integratzea.

Plan hori hamar ekintza zehatzen bidez gauzatzen da. Ekintza horiek hainbat gai biltzen dituzte, hala nola jarduera jasangarrien taxonomia egitea, finantza aholkularitzan iraunkortasuna txertatzea edo erreferentzia-indize iraunkorrak sortzea.

Baina, zalantzarik gabe, Plan honen alderdirik garrantzitsuena kapital pribatua trantsizio iraunkorrean zuzenean sartzea da, bereziki finantza-sektorearen lana azpimarratuz, bere legegintza-neurrien erdigunean jarritz.

Ekintza-planak finantza jasangarrien terminoa bultzatzen du, hau da, ohiko finantza-irizpideak txertatzeaz gain, ingurumen- eta gizarte-izaerako finantzaz kanpoko beste gai batzuk ere biltzen dituen edozein finantza-jarduera. Hau da, **finantza iraunkorrek hazkunde ekonomikoa bilatzen dute, gizartea eta ingurumenaren zaintza kontuan hartuko dituen garapen iraunkorrek batera**, EBko Ekintza Planak ezarritakoa sendotuz: “eredu iraunkorrako bat finkatzeko eta klima-aldaketa atmosferikoaren ustekabeko ondorioak arintzeko lehenbailehen jardutea”. Ildo horretan, Europako erakundeek finantza-sistemari eginkizun protagonista bat esleitu diote prozesu honetan, baliabide-bolumen handia baitu.

Ekintza-plana lortzeko, legegintza-pieza ugari aplikatu behar dira, besteak beste:

- 1) Taxonomia eta informazio ez-finantzarioari buruzko araudiarekin duen korrelazioa, hau da, ingurumenaren aldetik jasangarriak diren jarduera ekonomikoak sailkatzeko erregulazioa, enpresa ez-finantzarioek beren produktu eta zerbitzuen ingurumen-, gizarte- eta gobernu-faktoreei buruz eman behar duten informaziotik abiatuta.
- 2) Jasangarritasuna finantza-merkatuetako parte-hartzaileen (PMFen) antolaketan, arriskuen kudeaketan eta inbertsio-prozesuetan integratzea, UCITS, AIFMD, MiFID II eta IDDren sektoreko araudia aldatuz.
- 3) Integrazio horren berri ematea azken inbertitzaileei eta ikuskatzaileei, batez ere arriskuen integrazioari buruzko informazioari, inbertsioen eta zorroen iraunkortasun-mailari buruzko informazioari eta kontrako gorabehera nagusiei buruzko informazioari dagokionez; hau da, inbertsioek nola eragiten dieten modu negatiboan inbertitzen duten enpresen ingurumen-, gizarte- eta gobernu-faktoreei.

Adierazitako azken legegintza-piezari dagokionez, 2021eko martxoaren 10az geroztik, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2019ko azaroaren 27ko 2019/2088 (EB)

Erregelamendua aplikatu behar da, finantza-zerbitzuen sektorean jasangarritasunari buruzko informazioa zabaltzeari buruzkoa.

Erregelamendu honek arau harmonizatuak ezartzen ditu finantza-merkatuetan parte hartzen dutenek aplikatu beharko duten gardentasunari buruz.

Arau horiek iraunkortasun-arriskuen integrazioari buruzko informazioari, iraunkortasunaren arloko gorabehera kaltegarrien gardentasunari eta finantza-produktuei buruzko iraunkortasunaren arloko informazioari buruzkoak dira. Araudiak ezartzen dituen gardentasun-betebeharrek eragina dute web orriko informazioan, kontratu aurreko informazioan eta urteroko aldizkako txostenetan.

3 IRAUNKORTASUN ARRISKUEN ETA ERABAKI PROZESUEN KUDEAKETA

Finantza-zerbitzuen sektorean iraunkortasunari buruzko informazioa zabaltzeari buruzko Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2019ko azaroaren 27ko 2019/2088 (EB) Erregelamendua aplikatuz, gardentasuna indartzeko eta azken inbertitzaileei informazioa emateko, Entitateak informazio zehatza mantendu behar du bere webgunean, inbertsio-erabakiak hartzeko prozesuetan iraunkortasun-arrisku egokiak integratzeko moduari buruz, prozesu horien antolamenduari, arriskuen kudeaketari eta gobernantzari buruzko alderdiak barne.

Enpresen funtzionamenduan eta negozio-ereduan badira ustekabeko galerak, gastuak, eraginkortasunik ezak, auziak, presio arautzailea eta ospe handiko inpaktuak eragin ditzaketen alderdiak. Horren adibide dira klima-aldaketari lotutako aktiboak, lan-harremanen erronkak edo kontabilitate-praktiken inguruko gardentasun falta, besteak beste.

Maila subiranoan, eta, oro har, administrazio publikoaren beste esparru batzuetara estrapolatu daitekeena (tokikoa, etab.), besteak beste, baliabide naturalen

kudeaketarekin, osasun publikoko arauekin eta ustelkeriarekin, eta, oro har, garapen sozialeko indizearekin zerikusia duten arriskuek eragina izan dezakete diru-sarrera fiskaletan, merkataritza-balantzan eta atzerriko inbertsioan.

Ondorio horiek jaulkipenen (bonuak, akzioak, etab.) prezioa jaitea, prezio horren hegazkortasuna handitzea eta ez ordaintzeko arriskua handitzea eragin dezakete.

BGAEk inbertsio sozialki arduratsua sustatzen du bere planetan, Kutxabank Gestiónek kudeatutako zorroen bidez, eta, bereziki, jasangarritasun-arriskua (ingurumenekoa, soziala eta gobernu korporatibokoa) inbertsio-erabakietan txertatzen du, hainbat jarduera-ildo osagarriren bidez:

1. Baztertzeako irizpideak (sektore eztabaidagarrietan ESGak gaizki betetzen duten enpresak, alderdi fiskalak).
2. Balorazio-irizpideak (igorleen ebaluazioa ESG alderdietan, klima-aldaletari eta ESG eztabaiden kudeaketari buruzko Parisko Akordioaren helburuekin bat etortzea).
3. Gaikako inbertsioak (bonu berdeak, sozialak, garapen jasangarriko helburuetan eragina duten inbertsioak, etab.).
4. Intzidentzia kaltegarri nagusiak sartzeara.
5. Inplikazio politika bat gauzatzea (boto-politika eta elkarriketa edo engagement).

3.1 BAZTERTZEKO IRIZPIDEAK

Inbertsio-erabakiak hartzearen eta zorro bat eraikitzearen esparruan, zenbait eskklusio ezartzen dira, ASG alderdi hauetan oinarrituta:

a) Jaulkitzaile pribatuak

- **Ingurumen-oinarria:** ingurumen-kalte larria eragiten duten edo GHG emisioetan eta klima-aldaletan inplikazio handia duten jarduerak.

- **Oinarri soziala:** pertsonen osasunerako kaltegarriak diren ohiko kontsumo-produktuak eta **arma eztabaidagarriak**.
- **Gobernantzaren oinarria:** gobernantzaren estandar globalak ez betetzea.

b) Jaulkitzaile publikoak

Kanpoan geratzen dira **ingurumen- eta gizarte-jarduera** txarrena duten herrialdeak, bai eta **gobernantza eta aberastasunaren kudeaketa** eskasa dutenak ere.

Halaber, gizartearen eta gobernantzaren oinarrietan, garapen iraunkorrarekiko eta gizarte-aurrerapenarekiko konpromisoa dago, **jokabide fiskal arduratsu** batekin lerrokatuta.

3.2 BALORAZIO-IRIZPIDEAK

Jaulkitzaileak ebaluatzen dira ESG alderdi materialen gainean egindako neurketen bidez, eta ebaluazio hori inbertsio-erabakiak hartzeko prozesuetan sartzen da. Balorazio-irizpide horien bidez, jaulkitzaile bakoitzaren azterketa osoa sortu nahi da, erakunde bakoitzaren ingurumen-, gizarte- eta gobernu-portaeraren ikuspegi orokor eta osoa lortzeko.

a) Ildo horretan, jaulkitzaileen ESG kalifikazio-prozesu bat garatu da. Kalifikazio horiek sektoreka graduatzen dira, eta ESG aldagai batzuk gehituta lortzen dira.

Neurketa aldagai nagusiak ingurumen irizpideetan (karbono aztarna), irizpide sozialetan (lan baldintzak eta genero berdintasuna) eta gobernantza irizpideetan (gobernu-organoak) oinarritzen dira.

ESG kalifikazio hori erabakiak hartzeko prozesuetan integratzen da, eta “in class” ikuspegia du, hau da, inbertsio handiagoa sustatzen du ESG jardunbide hobea duten jaulkitzaileetan, eta arriskua arintzen du jarduera txarrena duten jaulkitzaileetan.

- Errenta aldakorreko inbertsioetan, baztertzeko iragazkiak igaro ondoren, ESG emaitzak finantza aldagaiekin batera integratzen dira, epe luzera perspektiba onenak eskaintzen dituzten balioak identifikatzeko.
- Errenta finkoaren kasuan, baztertzeko iragazkiak igaro ondoren, inbertsio prozesuan sartzen da, barne-mugetan sartuta, eta ESG kalifikazio hobea duten inbertsioak sustatzen ditu.
- Inbertsio funtsen bidezko zeharkako inbertsioan, honako hauek konbinatzen dira:
 - ✓ Gestoreen mailan gehien zentratutako alderdi kualitatiboak (due diligence).
 - ✓ Alderdi kuantitatiboak funtsen mailan: Morningstarren iraunkortasun-ratingaren bidez ebaluatzen dira. Rating honek funts baten zorroan dauden enpresak beren ESG arriskuak eta aukerak zein ondo maneiatzen ari diren neurtzen du, antzeko funtsekin alderatuta.

b) Argi dago klima-aldaketak hainbat arrisku dakarrela, aktibo moten arabera. Adibidez, egokitzeko estrategiarik gabe ikatzaren erabileran intentsiboak diren konpainiak arriskuan egongo dira karbono gutxiko ekonomia baterako trantsizio-prozesuan. Egoera horretan, akziodunek (konpainiaren kapital-egituran hartzekodunen eta bonu-edukitzaileen mende daudenek) eragin handiagoa izango dute. Horregatik, asset allocation estrategiek aktibo mota bakoitzaren sentsibilitatea ezagutu behar dute, konpainia bakoitzaren beste arrisku sistemiko eta espezifiko batzuekin batera.

Horregatik, klima-egoeraren azterketa oso garrantzitsua da inbertsio-prozesuan, hau da, zorro bakoitzeko sentsibilitate mikro, makro eta ESGren azterketa.

Jaulkitzaile bakoitzak ingurumenaren arloan izango duen aurreikusitako bilakaera ezagutzeko, eta zorroak klima-aldaketari buruzko Parisko Akordioaren helburuekin duen lerrokatze-maila neurtzeko, jaulkitzaile garrantzitsu bakoitzaren plan estrategikoen arabera hainbat aldagairen proiektzioa aztertzen da.

Gaur egun, hori posible da PACTA (Paris Alignment Capital Transition Assessment) metodologiaren bidez jaulkitzaileetan egiten diren inbertsioak eta horien ingurumen-inpaktua aztertuz.

Test horiek egiteak aukera ematen du planteatutako arriskuak ulertzeko, hala nola:

- **Arrisku fisikoak.** Klima-aldaketarekin agerian jarriko liratekeen arriskuak lirateke, negozio, estrategia, azpiegitura, enplegu edo merkatu eragiketetan eragina izan dezaketenak, eta horrek are inplikazio handiagoak ekarriko lituzke inbertsioaren balio-katean eta finantza-sisteman.
- **Trantsizio-arriskuak.** Karbono gutxiko ekonomiarako trantsizio prozesuan, lege-, arau-, politika-, teknologia- eta merkatu-aldaketekin zerikusia duten arriskuak izango lirateke. Aktibo ibilgetu eta zaharkituen arriskua, adibidez, trantsizio arrisku gisa adieraz liteke zorro batean.

c) Igorle jakin batean ESG gertaera esanguratsu berriak identifikatzeko, eztabaidak kudeatzeko sistema bat dago. Zehazki, eztabaidak monitorizatzen dira, garrantziaren arabera identifikatu eta hautatzeko. Hartu beharreko neurriak aztertu eta erabakitzen dira. Neurri horiek arriskuaren ebaluazioaren arabera gauza daitezke, besteak beste, eztabaidaren jarraipena egiteko, politika aktiboko neurriak hartzeko, igorlea mugatzeko edo baztertzeke.

3.3 GAIKAKO INBERTSIOAK

Kudeatutako zorroen inbertsio-unibertsoaren barruan, beren ezaugarriengatik ingurumen- eta/edo gizarte-helburu baterako ekarpena egiten duten aktiboak daude, hala nola bonu jasangarriak, bonu berdeak edo bonu sozialak.

Bonu Jasangarriak Proiektu Berdeen eta Gizarte Proiektuen konbinazio bat finantzatzeko edo birfinantzatzeko soilik erabiltzen diren funtsak dituzten bonuak dira.

"Kaudimen berdea" funtsak proiektu berriak edo lehendik daudenak partzialki edo osorik finantzatzeko (edo birfinantzatzeko) soilik erabiltzen diren zor-tresna guztiei deritze, ingurumen-onura argia dutenak eta Green Bond Principles (GBP) delakoen oinarritzko lau osagaiekin lerrokatuta daudenak.

Azkenik, "gizarte-bonu" gisa definitzen dira proiektu berriak edo lehendik daudenak finantzatzeko edo birfinantzatzeko direnak, baldin eta proiektu horien helburu zuzena gizarte-arazo jakin bat konpontzea edo arintzea bada, edo biztanleria-talde jakin batzuentzat emaitza positiboak lortzea bada.

Horrelako aktiboetan inbertsioa sustatzea, barne-mugen bidez. Bonu jasangarriek, bonu berdeek eta bonu sozialek inbertsio-muga zabalduak dituzte, aktibo-gama horretan inbertsio handiagoa egiteko.

Bestalde, bonu jasangarriak, berdeak edo sozialak alde batera utzita, inpaktu-inbertsioa sustatzen da, hau da, gizarte- eta ingurumen-inpaktua sortzeko eta, aldi berean, finantza-errendimendua sortzeko egindako inbertsioa. Horretarako, honako inbertsio-politika hau duten inbertsio-funtsak daude:

- Nazio Batuek onartutako Garapen Jasangarrirako 17 Helburuetako (GJH) bati edo batzuei modu esanguratsuan laguntzea du helburu. Horien helburua pobrezia-amaiera emateko, planeta babesteko eta pertsona guztiek bakea eta oparotasuna izatea bermatzeko neurriak hartzea da.
- Helburu espezifikoak ditu gizarte- eta/edo ingurumen-alderdietan.

3.4 GERTAKARI KALTEGARRIAK SARTZEA

Helburu espezifikoak ditu gizarte- eta/edo ingurumen-alderdietan.

Erabaki-prozesuetan jasangarritasun-arriskuak integratzeko prozesuan bigarren deribatu gisa, intzidentzia kaltegarriak ditugu, hau da, iraunkortasun-faktoreetan ondorio kaltegarriak izan ditzaketen inbertsio-erabakien ondoriozko inpaktuak.

BGAEaren helburua da Kutxabank Gestiónen bidez jasangarritasun faktoreetan kudeatzen dituen aurreikuspen-planei lotutako inbertsio-erabakien ondorio kaltegarriak saihestea. Horretarako, zorro bakoitzak egindako inbertsioen jasangarritasun-inpaktu kaltegarrien azterketa eta jarraipena egiten da, intzidentzia kaltegarrien adierazleen bilakaeraren bidez. Ingurumen- edo gizarte-inpaktuak handitzeagatik edo konpromisoak edo politikak ez betetzeagatik, besteak beste, eragin kaltegarrien bat egon daitekeela identifikatuz gero, arrazoiak ebaluatzen dira eta, hala badagokio, dagozkion arintze-ekintzak gauzatzen dira. Ekintza horiek inbertsio gehigarriak ez egitea, esposizioa murriztea edo behaketan jartzea izan daitezke. Neurri horiek, hala badagokio, jabetza aktiboa gauzatzearekin osa daitezke, inplikazio-ekintzen bidez, hala nola elkarrizketa edo botoa erabiltzea, inbertitutako konpainiaren partaidetzaren arabera.

3.5 INPLIKAZIO POLITIKA

Inplikazio politika bat gauzatzen da, elkarrizketa aktiboko (engagement) eta botoko politiken bidez. Helburua ESG arriskuak modu aktiboan kudeatzea da, horien jatorrian bertan eraginez. Baskepensiones BGAEk ez du inplikazio-politika propiorik, eta, beraz, inbertsioen kudeaketa eskuordetuta dagoen erakunde kudeatzailearena aplikatzen da.

4 APLIKATUKO DEN ARAUDIA

- 203/2015 DEKRETUA, urriaren 27koa, Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeei buruzko otsailaren 23ko 5/2012 Legearen Erregelamendua onartzen duena.

- 2019/2088 (EB) Erregelamendua, Europako Parlamentuarena eta Kontseiluarena, 2019ko azaroaren 27koa, finantza-zerbitzuen sektorean iraunkortasunari buruzko informazioa zabaltzeari buruzkoa.
- 2017/828 (EB) Zuzentaraua, Europako Parlamentuarena eta Kontseiluarena, 2017ko maiatzaren 17koa, 2007/36/EE Zuzentaraua aldatzen duena, akziodunen epe luzeko inplikazioa sustatzeari dagokionez.
- Final Report on draft Regulatory Technical Standards with regard to the content, methodologies and presentation of disclosures pursuant to Article 2(3), Article 4(6) and (7), Article 8(3), Article 9(5), Article 10(2) and Article 11(4) of Regulation (EU) 2019/2088.